

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 24. heinäkuuta 2023
(OR. en)

12111/23

Toimielinten välinen asia:
2023/0233(NLE)

COEST 465
POLCOM 171

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	7. heinäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 396 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisellä assosiaatiosopimuksella perustetussa kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa assosiaatiokomiteassa ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta assosiaatiosopimuksen liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoa ja siihen liittyvää markkinoille pääsyä koskevaan myönteiseen arvioon

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2023) 396 final.

Liite: COM(2023) 396 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 7.7.2023
COM(2023) 396 final

2023/0233 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisellä assosiaatiosopimuksella perustetussa kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa assosiaatiokomiteassa ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta assosiaatiosopimuksen liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoa ja siihen liittyvää markkinoille pääsyä koskevaan myönteiseen arvioon

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee neuvoston päätöstä kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa EU-Ukraina-assosiaatiokomiteassa, jäljempänä 'kauppakomitea', unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta kahden sellaisen päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen, joissa annetaan myönteinen arvio Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen¹, jäljempänä 'sopimus', 8 luvun liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanosta Ukrainassa.

Lisäksi tämä ehdotus koskee neuvoston päätöstä EU-Ukraina-assosiaationeuvostossa, jäljempänä 'assosiaationeuvosto', unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta kahden sellaisen päätöksen suunniteltuun hyväksymiseen, joissa myönnetään vastavuoroinen ja laajennettu markkinoillepääsy sopimuksen liitteen XXI-A mukaisesti kauppakomitean annettua assosiaatiosopimuksen IV osastossa (Kauppa ja kaupan liitännäistoimenpiteet) tarkoitetun myönteisen arvioinnin.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

2.1. Assosiaatiosopimus

Sopimuksella perustetaan pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, jäljempänä 'DCFTA', taloudellisten ja kaupallisten suhteiden parantamista koskevien edellytysten vahvistamiseksi. Yksi näistä edellytyksistä on julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön asteittainen lähentäminen. Sopimus tuli kokonaisuudessaan voimaan 1. syyskuuta 2017.

2.2. Kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa oleva assosiaatiokomitea

Kauppakomitea perustetaan sopimuksen 465 artiklan 4 kohdalla, ja se suorittaa sille sopimuksen IV osastossa annetut tehtävät.

Sopimuksen 465 artiklan 3 kohdan mukaan kauppakomitealla on valtuudet tehdä päätöksiä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa. Kauppakomitean päätökset ovat sitovia, ja osapuolet toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet niiden täytäntöönpanemiseksi. Kauppakomitea tekee päätöksensä osapuolten yhteisellä sopimuksella ottaen huomioon osapuolten sisäiset menettelyt.

2.3. Assosiaationeuvosto

Assosiaationeuvosto perustetaan sopimuksen 461 artiklalla. Se seuraa ja valvoo sopimuksen soveltamista ja täytäntöönpanoa sekä tarkastelee määräjain sopimuksen toimivuutta suhteessa sen tavoitteisiin. Sen lisäksi, että assosiaationeuvosto seuraa ja valvoo sopimuksen soveltamista ja täytäntöönpanoa, se tarkastelee kaikkia sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä muita molemmille osapuolille tärkeitä kahdenvälisiä tai kansainvälisiä kysymyksiä.

Sopimuksen 463 artiklan mukaan assosiaationeuvostolla on valtuudet tehdä sopimuksen puitteissa päätöksiä, jotka sitovat osapuolia. Sopimuksen 475 artiklan 5 kohdassa määrätään erityisesti, että jos osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sopimuksen IV osaston soveltamisalaan kuuluvat tarvittavat toimenpiteet on pantu täytäntöön ja että niitä sovelletaan, assosiaationeuvosto päättää sille sopimuksen 463 artiklalla annettujen valtuuksien nojalla sopimuksen IV osastossa määrätystä markkinoiden avaamisen laajentamisesta.

¹ EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3.

Assosiaationeuvoston päätökset ovat sitovia, ja osapuolet toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet niiden täytäntöönpanemiseksi. Assosiaationeuvosto hyväksyy päätöksensä ja antaa suosituksensa osapuolten yhteisellä sopimuksella sen jälkeen, kun ne ovat saattaneet päätökseen omat sisäiset menettelynsä.

2.4. Suunnitellut kauppakomitean säädökset

Kauppakomitean suunniteltujen säädösten tarkoituksena on antaa myönteinen arvio siitä, miten Ukraina on pannut täytäntöön sopimuksen 8 luvun liitteessä XXI-A (Institutionaalisia uudistuksia, sääntelyn lähentämistä ja markkinoillepääsyä koskeva alustava aikataulu), jäljempänä 'liite XXI-A', olevat vaiheet 1 ja 2, sopimuksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Koska sopimuksen 153 artiklan 3 kohdassa määrätään, että "kauppakomitea aloittaa seuraavan vaiheen arvioinnin ainoastaan sitten, kun edellisen vaiheen täytäntöönpanotoimenpiteet on suoritettu ja hyväksytty", kauppakomitean on tarpeen hyväksyä kaksi erillistä ja perättäistä päätöstä, joissa annetaan myönteinen arvio liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanosta.

2.4.1. Vaihe 1

Kauppakomitean ensimmäisen päätöksen tarkoituksena on antaa myönteinen arvio siitä, miten Ukraina on pannut liitteessä XXI-A olevan vaiheen 1 täytäntöön.

Liitteen XXI-A mukaisesti vaiheen 1 täytäntöönpanon on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- tämän sopimuksen 150 artiklan 2 kohdan ja 151 artiklan täytäntöönpano; ja
- tämän sopimuksen 152 artiklassa määrätyn uudistusstrategian hyväksyminen.

Ensimmäisen vaatimuksen osalta sopimuksen 150 artiklan 2 kohdassa määrätään, että Ukraina nimittää erityisesti:

- (a) talouspolitiikasta vastaavan toimeenpanevan keskuselimen, jonka tehtävänä on taata johdonmukainen politiikka kaikilla julkisiin hankintoihin liittyvillä aloilla. Kyseinen elin helpottaa ja koordinoi julkisia hankintoja koskevan sopimuksen 8 luvun täytäntöönpanoa ja ohjaa lainsäädännön lähentämisprosessia; ja
- (b) puolueettoman ja riippumattoman elimen, jonka tehtävänä on hankintaviranomaisten tai -yksiköiden julkisten hankintojen yhteydessä tekemien päätösten uudelleentarkastelu. Tässä yhteydessä 'riippumaton' tarkoittaa sitä, että elimen on oltava julkinen viranomainen, joka on erillään kaikista hankintayksiköistä ja talouden toimijoista. Kyseisen elimen tekemiin päätöksiin voidaan soveltaa oikeudellista valvontaa.

2.4.1.1. Vaatimus 1 a)

Ukrainan parlamentin 14. syyskuuta 2019 hyväksymä julkisia hankintoja koskeva laki nro 114-IX, jäljempänä 'julkisia hankintoja koskeva laki', sellaisena kuin se on muutettuna, jolla kumottiin 25. joulukuuta 2015 annettu laki nro 922-VIII, täyttää sopimuksen 150 artiklan 2 kohdan a alakohdan vaatimuksen.

Keskeinen toimeenpaneva elin, jonka tehtävänä on taata johdonmukainen politiikka ja sen täytäntöönpano kaikilla julkisiin hankintoihin liittyvillä aloilla, on 'valtuutettu elin'.

Julkisia hankintoja koskevan lain 7 §:ssä määritellään valtuutettu elin, joka vastaa valtion hankintapolitiikan sääntelystä ja täytäntöönpanosta julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetyn toimivaltansa puitteissa.

Julkisia hankintoja koskevan lain 9 §:ssä määritetään valtuutetun elimen päätehtävät seuraavasti:

- (1) tämän lain täytäntöönpanemiseksi ja julkisia hankintoja koskevan valtion politiikan sääntelemiseksi tarvittavien säännöksiä laatiminen ja hyväksyminen;
- (2) julkisten hankintojen järjestelmän toiminnan tutkiminen;
- (3) julkisten hankintojen järjestelmän toiminnasta tehdyn tutkimuksen tulokset (hankintamenettelyihin ja -eriin liittyvät määrälliset ja arvoindikaattorit, kilpailun taso, valitusten määrä) ja julkisten hankintojen alan valvonnan tuloksia koskevat yleiset tiedot sisältävän vuosikertomuksen laatiminen ja toimittaminen Ukrainan parlamentille (Verhovna Rada), Ukrainan ministerikabinetille ja tarkastusvirastolle viimeistään tarkasteltua varainhoitovuotta seuraavan vuoden huhtikuun 1. päivänä. Vuosikertomus julkaistaan valtuutetun elimen virallisella verkkosivustolla;
- (4) yhteenvedon laatiminen hankintakäytännöistä, myös kansainvälisistä käytännöistä;
- (5) parhaiden kansainvälisten hankintakäytäntöjen tutkiminen, tiivistäminen ja levittäminen;
- (6) valtuutetun elimen verkkoportaalien ja valtuutetun elimen tietoresurssien toiminnan varmistaminen;
- (7) valtuutetun elimen tietoresurssien sisällön hallinnoiminen;
- (8) julkisten hankintojen järjestelmän parannuksista tiedottaminen;
- (9) hankinta-asioita käsittelevien kokousten ja työpajojen järjestäminen;
- (10) kansainvälinen yhteistyö hankintojen alalla;
- (11) seuraavien asiakirjojen laatiminen ja hyväksyminen:
 - tarjousasiakirjojen mallit;
 - valtuutettua henkilöä koskevien sääntöjen mallit;
 - mallimenetelmä hankinnan kohteen arvioidun arvon määrittämiseksi;
 - mallimenetelmä elinkaarikustannusten määrittämiseksi;
 - menettely hankintaerän yksilöimiseksi;
 - menettely julkisia hankintoja koskevien tietojen julkaisemiseksi;
 - menettely puitesopimusten tekemiseksi ja täytäntöönpanemiseksi;
 - tarjouksen turvallisuutta koskeva muoto ja vaatimukset;
 - menettely valtuutettujen henkilöiden testauksen järjestämiseksi;
 - muodollisten virheiden luettelo;
- (12) yleisten suositusten antaminen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön soveltamisesta;
- (13) maksuttomien suositusluontoisien neuvojen antaminen valtuutetun elimen tietoresurssin kautta;

- (14) julkisten elinten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa tehtävä yhteistyö korruptiokäytäntöjen ehkäisemiseksi hankintojen alalla;
- (15) julkisia hankintoja koskevasta politiikasta ja säännöistä tiedottaminen;
- (16) sähköisten alustojen lupien myöntäminen ja peruuttaminen;
- (17) keskitettyjen hankintaorganisaatioiden nimeämistä ja/tai perustamista koskevien pyyntöjen käsittely;
- (18) ohjeiden laatiminen yhdessä muiden viranomaisten kanssa eri alojen hankintojen erityispiirteistä ja näiden ohjeiden julkaiseminen valtuutetun elimen tietoresurssissa.

Valtuutetun elimen tehtävistä vastaa julkisten hankintojen ja kilpailupolitiikan osasto, joka on riippumaton rakenteellinen yksikkö Ukrainan talousministeriössä. Julkisten hankintojen ja kilpailupolitiikan osaston rakenne, vastuualueet ja tehtävät vahvistetaan julkisten hankintojen ja kilpailupolitiikan osastoa koskevissa asetuksissa, jotka hyväksyttiin 18. lokakuuta 2022 annetulla Ukrainan talousministeriön asetuksella nro 3876.

Sopimuksen 150 artiklan 2 kohdan b alakohdan vaatimuksen osalta ja Ukrainan monopolinvastaista komiteaa, jäljempänä 'AMCU', koskevan erityislain nro 1219-IX, jäljempänä 'AMCU-laki' muutoksen mukaisesti AMCUI perustaa valitusten tarkastelusta vastaavana viranomaisena komission, jäljempänä 'komissio', joka käsittelee julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia, ja käyttää muita julkisia hankintoja koskevassa laissa, taloudellisen kilpailun suojaamisesta annetussa Ukrainan laissa ja AMCUI-laissa säädettyjä valtuuksia.

AMCUI on valtion elin, jolla on erityisasema. AMCUI on Ukrainan presidentin määräysvallassa oleva riippumaton viranomainen, joka on vastuussa Ukrainan parlamentille. Tämä riippumattomuus varmistetaan lainsäädännön tasolla Ukrainan julkisista hankinnoista annetun lain ja AMCUI-lain asiaa koskevilla säännöksillä.

Kunkin julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevan komission olisi koostuttava kolmesta henkilöstä, joilla on valtuudet tarkastella julkisia hankintoja koskevia valituksia.

AMCUI hyväksyi 1. huhtikuuta 2021 asetuksen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevien valitusten arvioinnista vastaavien valtuutettujen virkamiesten valinta- ja nimitysmenettelyn hyväksymisestä. Säädöksen mukaan hankintayksikön puheenjohtaja nimittää komission jäsenet seitsemän vuoden toimikaudeksi, jota voidaan jatkaa. Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevan komission jäseniin sovelletaan korruption ehkäisemistä koskevassa lainsäädännössä vahvistettuja vaatimuksia ja rajoituksia eikä Ukrainan virkamieslakia. Komission jäsenet eivät ole Ukrainan hallituksen tai lainsäädäntöelimen jäseniä eivätkä alisteisia niille tai presidentille. AMCUI-lain 6-1 §:n mukaan julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevan komission jäsen, joka on sidoksissa valituksen kohteeseen tai hankintaviranomaiseen, ei voi osallistua valituksen käsittelyyn ja sitä koskevaan päätöksentekoon. Valituksen käsittelyn ja siitä päättämisen aikana hänen tilalleen tulee toinen julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevan komission jäsen, jonka määrittää Ukrainan monopolinvastaisen komitean puheenjohtaja, tai tällainen valitus voidaan siirtää käsiteltäväksi toiselle julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevalle komissiolle.

Komission jäsenet nimittää Ukrainan monopolinvastaisen komitean puheenjohtaja suoritettuaan korruption ehkäisemisestä annetun Ukrainan lain mukaisen erityistarkastuksen.

Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevan komission päätökset tehdään AMCU:n puolesta, ja ne ovat sitovia.

AMCU:n päätöksiin voi hakea muutosta 30 päivän kuluessa siitä, kun ne on julkaistu sähköisessä hankintajärjestelmässä.

Julkisista hankinnoista annetun lain muuttamisesta 3. kesäkuuta 2021 annetun lain loppu- ja siirtymäsäännösten mukaisesti uusien säännösten, jotka koskevat AMCU:n valtuuksien käyttöä julkisten hankintojen tarkastelussa ja julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevien valituksia tarkastelevien komissioiden toimintaa, olisi tullava voimaan päivänä, jona komissiot perustetaan.

AMCU ei ole vielä rekrytoinut komission jäseniä julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevien valitusten tarkastelua varten. Rekrytointikilpailut oli määrä käynnistää vuoden 2022 alussa. Kun Venäjän federaatio aloitti täysimittaisen sodan Ukrainaa vastaan 24. helmikuuta, AMCU lopetti tilapäisesti julkisia hankintoja koskevien valitusten tarkastelun. Se jälkeen, kun valitusten tarkastelu aloitettiin uudelleen, niiden määrä on vähentynyt merkittävästi. Siitä lähtien, kun sotatilalain soveltaminen aloitettiin, AMCU on tarkastellut julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia aiemmassa kokoonpanossaan. AMCU:n rekrytointimenettely käynnistettiin helmikuussa 2023.

2.4.1.2. Vaatimus 1 b)

Mitä tulee ensimmäisen vaatimuksen toiseen osaan, sopimuksen 151 artiklan mukaan osapuolten on täytettävä kaikki hankintasopimusten tekemistä koskevat perusstandardit julkaisemista, hankintasopimusten tekemistä ja oikeussuojaa koskevien mainitun artiklan 2–15 kohdan mukaisesti. Nämä perusstandardit johtuvat suoraan julkisia hankintoja koskevista säännöistä ja periaatteista, sellaisina kuin ne sisältyvät julkisia hankintoja koskevaan unionin säännöstöön, mukaan lukien syrjimättömyyden, tasa-arvoisen kohtelun, avoimuuden ja suhteellisuuden periaate.

Ukrainan julkisia hankintoja koskevan lain mukaan julkiset hankintamenettelyt toteutetaan Ukrainassa seuraavien periaatteiden mukaisesti: 1) tarjoajien välinen terve kilpailu, 2) suurimmat kustannussäästöt, tehokkuus ja oikeasuhteisuus, 3) avoimuus ja läpinäkyvyys hankintamenettelyn kaikissa vaiheissa, 4) tarjoajien syrjintäkielto ja yhdenvertainen kohtelu, 5) objektiivinen ja puolueeton tarjousten arviointi ja sopimusten tekeminen, 6) korruptoituneiden käytäntöjen ja väärinkäytösten ehkäiseminen. Julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetään, että kotimaisten ja ulkomaisten tarjoajien on omistusmuodostaan ja liiketoimintarakenteestaan riippumatta osallistuttava hankintamenettelyihin tasavertaisin ehdoin.

Joulukuun 16. päivänä 2021 hyväksytyllä julkisia hankintoja koskevan lain muutoksella (laki nro 1977-IX julkisia hankintoja koskevan Ukrainan lain muuttamisesta kestävä kehityksen ennakkoodellytysten luomiseksi ja kotimaisen teollisuuden nykyaikaistamiseksi) otettiin käyttöön tilapäisiä kotimaista sisältöä koskevia vaatimuksia kymmenen vuoden ajaksi tiettyjen koneiden ja laitteiden julkisissa hankinnoissa. Näitä vaatimuksia ei sovelleta hankintoihin, jotka kuuluvat Ukrainan julkisia hankintoja koskevaan sopimukseen liittymistä koskevan lain eikä Ukrainan parlamentin hyväksymien muiden julkisia hankintoja koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan. Näin ollen näitä kotimaista sisältöä koskevia vaatimuksia ei sovelleta Euroopan unionin talouden toimijoiden – riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet Ukrainaan – esittämiin tarjouksiin tai tarjouksiin, jotka koskevat Euroopan unionista peräisin olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita.

Suurin osa Ukrainan hankintamenettelyistä on 1. elokuuta 2016 alkaen toteutettu yksinomaan sähköisen hankintajärjestelmän (Prozorro) kautta. Kaikki julkisia hankintoja koskevat tiedot,

mukaan lukien tarjouspyyntöasiakirjat, jotka sisältävät hankinnan kohdetta ja tarjoajia koskevat vaatimukset, julkaistaan sähköisessä hankintajärjestelmässä.

Hankinnan kohde määritellään kansallisen luokittelujärjestelmän (yhteinen hankintasanasto, CPV) avulla, joka on mukautettu EU:n yhteiseen hankintasanastoon. Kansallisen luokituslaitoksen ”yhteisen hankintasanaston” tarkoituksena on yhdenmukaistaa julkisen hankinnan kohteen kuvaus avoimuuden ja tehokkaan kilpailuympäristön varmistamiseksi.

Kiinnostuksenilmaisujen ja tarjousten jättämisen määräajat vahvistetaan julkisia hankintoja koskevassa laissa, ja ne vaihtelevat hankintamenettelyn mukaan:

- avoimen tarjousmenettelyn osalta määräaika on vähintään 15 päivää, jos ennakoitu arvo ei ylitä kynnysarvoja, ja vähintään 30 päivää, jos kynnysarvot ylittyvät;
- kilpailullisen neuvottelumenettelyn osalta määräaika on vähintään 15 päivää, jos ennakoitu arvo ei ylitä kynnysarvoja, ja vähintään 30 päivää, jos kynnysarvot ylittyvät;
- rajoitetun tarjousmenettelyn osalta määräaika on viimeistään 30 päivää ennen kelpuuttamista koskevaan menettelyyn toimitettujen asiakirjojen vastaanottamisen määräaikaa.

Edellä mainitut kynnysarvot ovat tavaroiden ja palvelujen osalta 133 000 euroa ja rakennusurakoiden osalta 5 150 000 euroa. Jos hankinnan ennakoitu arvo ylittää kynnysarvot, hankintamenettelystä on ilmoitettava myös englanniksi valtuutetun elimen verkkoportaalisissa.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa edellytetään, että julkiset hankinnat tehdään läpinäkyvällä tavalla etukäteen ilmoitettujen perusteiden ja sääntöjen mukaisesti. Tiedot tarjouskilpailun voittajasta esitetään sähköisessä hankintajärjestelmässä. Hylätyt tarjoajat voivat pyytää hankintaviranomaiselta sähköisen hankintajärjestelmän kautta tietoja valitun tarjoajan tekemästä tarjouksesta, myös sen eduista verrattuna niiden omaan tarjoukseen, ja hankintaviranomaisen on vastattava pyyntöön viiden päivän kuluessa.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena Ukraina on Ukrainassa voimassa olevan sotatilalain nojalla ja sen soveltamisen keston ajaksi ottanut käyttöön väliaikaisia poikkeuksia julkisia hankintoja koskevaan lainsäädäntöönsä. Vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanon arviointi perustuu Ukrainan sitoumukseen peruuttaa sotatilalain soveltamisesta johtuvat väliaikaiset poikkeukset 90 päivän kuluessa sotatilalain soveltamisen päättymisestä.

Vaatimus 2

Vaiheen 1 toisen vaatimuksen osalta on tarpeen hyväksyä sopimuksen 152 artiklassa tarkoitettu etenemissuunnitelma. Assosiaatiosopimuksen 152 artiklan 1 kohdassa määrätään, että Ukrainan on toimitettava ennen asteittaisen lähentämisen aloittamista kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevalle assosiaatiokomitealle kattava etenemissuunnitelma sopimuksen IV osaston 8 luvun täytäntöönpanemiseksi sekä aikataulut ja välitavoitteet. Kyseiseen etenemissuunnitelmaan, jonka on sopimuksen mukaan noudatettava liitteessä XXI-A vahvistettuja vaiheita ja aikatauluja, on sisällyttävä kaikki uudistukset, jotka liittyvät lainsäädännön lähentämisen unionin säännöstöön ja institutionaalisten valmiuksien kehittämisen.

Ukrainan ministerikabinetti hyväksyi 24. helmikuuta 2016 julkisia hankintoja koskevan järjestelmän uudistamista koskevan strategian (etenemissuunnitelma) päätöslauselmalla nro 175. Kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa oleva assosiaatiokomitea antoi 14.

toukokuuta 2018 antamallaan päätöksellä 1/2018 myönteisen lausunnon 8 luvun täytäntöönpanoa koskevasta etenemissuunnitelmasta.

2.4.2. *Vaihe 2*

Kauppakomitean toisen päätöksen tarkoituksena on antaa myönteinen arvio siitä, miten Ukraina on pannut liitteessä XXI-A olevan vaiheen 2 täytäntöön.

Tätä varten liitteessä XXI-A edellytetään direktiivin 2014/24/EU ja direktiivin 89/665/ETY keskeisten osien lähentämistä ja täytäntöönpanoa.

2.4.2.1. Direktiivi 2014/24/EU

Direktiivin 2014/24/EU keskeiset osat esitetään sopimuksen liitteessä XXI-B.

Julkisia hankintoja koskevan lain tavoitteena on varmistaa lähentäminen direktiivin 2014/24/EU keskeisiin osiin.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa määritellään sen soveltamisala, joka kattaa ne tavarat, palvelut ja rakennusurakat, joista hankintaviranomaisten kanssa on tehty sopimus. Hankintaviranomaiset määritellään tarkemmin julkisia hankintoja koskevassa laissa, joka sisältää useimmat direktiivissä 2014/24/EU säädetyt osatekijät. Lisäksi julkisia hankintoja koskevaan lakiin sisältyy erilaisia määritelmiä, joiden voidaan yleisesti ottaen katsoa olevan yhteensopivia direktiivin 2014/24/EU kanssa. Sopimuksen arvo, jonka ylittyessä julkisia hankintoja koskevaa lakia sovelletaan, vahvistetaan lain 3 §:ssä direktiiviä 2014/24/EU alhaisemmalle tasolle. Ukrainan talous-, kauppa- ja maatalousministeriön 18. helmikuuta 2020 antamassa määräyksessä nro 275, joka koskee likimääräisen menetelmän hyväksymistä hankinnan kohteen ennakkoidun arvon määrittämiseksi, on joitakin säännöksiä hankintojen ennakkoidun arvon laskentamenetelmistä.

Julkisia hankintoja koskevan lain mukaan julkiset hankintamenettelyt toteutetaan Ukrainassa seuraavien periaatteiden mukaisesti: 1) tarjoajien välinen terve kilpailu, 2) suurimmat kustannussäästöt, tehokkuus ja oikeasuhteisuus, 3) avoimuus ja läpinäkyvyys hankintamenettelyn kaikissa vaiheissa, 4) tarjoajien syrjintäkielto ja yhdenvertainen kohtelu, 5) objektiivinen ja puolueeton tarjousten arviointi ja sopimusten tekeminen, 6) korruptoituneiden käytäntöjen ja väärinkäytösten ehkäiseminen. Julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetään, että kotimaisten ja ulkomaisten tarjoajien on omistusmuodostaan ja liiketoimintarakenteestaan riippumatta osallistuttava hankintamenettelyihin tasavertaisin ehdoin.

Joulukuun 16. päivänä 2021 hyväksytyllä julkisia hankintoja koskevan lain muutoksella (laki nro 1977-IX julkisia hankintoja koskevan Ukrainan lain muuttamisesta kestävä kehityksen ennakkoodellytysten luomiseksi ja kotimaisen teollisuuden nykyaikaistamiseksi) otettiin käyttöön tilapäisiä kotimaista sisältöä koskevia vaatimuksia kymmenen vuoden ajaksi tiettyjen koneiden ja laitteiden julkisissa hankinnoissa. Näitä vaatimuksia ei sovelleta hankintoihin, jotka kuuluvat Ukrainan julkisia hankintoja koskevaan sopimukseen liittymistä koskevan lain eikä Ukrainan parlamentin hyväksymien muiden julkisia hankintoja koskevien kansainvälisten sopimusten soveltamisalaan. Näin ollen näitä kotimaista sisältöä koskevia vaatimuksia ei sovelleta Euroopan unionin talouden toimijoiden – riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet Ukrainaan – esittämiin tarjouksiin tai tarjouksiin, jotka koskevat Euroopan unionista peräisin olevia tuotteita, palveluja tai rakennusurakoita.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetään seuraavista hankintamenettelyistä: avoin tarjous, rajoitettu tarjous ja kilpailullinen neuvottelumenettely. Sen yleiset periaatteet ovat yhteensopivia direktiivissä 2014/24/EU vahvistettujen periaatteiden kanssa. Julkisia

hankintoja koskevaan lakiin sisältyy myös mahdollisuus soveltaa neuvottelumenettelyä, jonka käytön edellytykset ovat monelta osin yhteensopivia direktiivissä 2014/24/EU säädettyjen edellytysten kanssa.

Merkkejä, testausraportteja, sertifiointia ja muita todistuskeinoja koskevat säännökset on yhdenmukaistettu direktiivin 2014/24/EU kanssa.

Julkisia hankintoja koskevan lain mukaan hankintaviranomaiset julkaisevat tarjouskilpailumenettelyjä koskevat ilmoitukset, mukaan lukien tarjouspyyntöasiakirjat ja sopimusluonnokset, sähköisessä hankintajärjestelmässä. Kaikki hankintasopimusten tekemisen kannalta merkitykselliset tiedot ovat saatavilla sähköisessä hankintajärjestelmässä.

Tiedot tarjouskilpailun voittajasta esitetään sähköisessä hankintajärjestelmässä. Hylätyt tarjoajat voivat pyytää hankintaviranomaiselta sähköisen hankintajärjestelmän kautta tietoja valitun tarjoajan tekemästä tarjouksesta, myös sen eduista verrattuna niiden omaan tarjoukseen, ja hankintaviranomaisen on vastattava pyyntöön viiden päivän kuluessa.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa esitetään osallistujien valintaa koskevat yleiset periaatteet ja myös poissulkemisperusteet, valintaperusteet sekä myöntämisperusteet ja niiden arviointi. Lakiin sisältyy säännöksiä siitä, miten poikkeuksellisen alhaisia tarjouksia on käsiteltävä.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa on yleisiä säännöksiä hankintasopimuksen toteuttamisesta.

Koska sosiaalipalveluista ja muista erityisistä palveluista ei ole annettu erityissäännöksiä, niihin sovelletaan myös kaikkiin muihin palveluihin sovellettavia hankintamenettelyjä.

Sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena Ukraina on voimassa olevan sotatilalain nojalla ja sen soveltamisen keston ajaksi ottanut käyttöön väliaikaisia poikkeuksia julkisia hankintoja koskevaan lainsäädäntönsä. Vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanon arviointi perustuu Ukrainan sitoumukseen peruuttaa sotatilalain soveltamisesta johtuvat väliaikaiset poikkeukset 90 päivän kuluessa sotatilalain soveltamisen päättymisestä.

2.4.2.2. Direktiivi 89/665/ETY

Direktiivin 89/665/ETY keskeiset osat esitetään sopimuksen liitteessä XXI-C.

AMCU-lain mukaisesti AMCU perustaa valitusten tarkastelusta vastaavana viranomaisena komission tai komissioita käsittelemään julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia ja käyttämään muita julkisia hankintoja koskevassa laissa, taloudellisen kilpailun suojaamisesta annetussa Ukrainan laissa ja AMCU-laissa säädettyjä valtuuksia.

Julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia tarkastelevien komissioiden olisi koostuttava kolmesta AMCU:n johtajan nimittämästä komission jäsenestä. AMCU ei ole vielä rekrytoinut komission jäseniä julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevien valitusten tarkastelua varten. Rekrytointikilpailut oli määrä käynnistää vuoden 2022 alussa. Kun Venäjän federaation aloitti täysimittaisen sodan Ukrainaa vastaan 24. helmikuuta, AMCU lopetti tilapäisesti julkisia hankintoja koskevien valitusten tarkastelun. Se jälkeen, kun valitusten tarkastelu aloitettiin uudelleen, niiden määrä on vähentynyt merkittävästi. Siitä lähtien, kun sotatilalain soveltaminen aloitettiin, AMCU on tarkastellut julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön rikkomista koskevia valituksia aiemmassa kokoonpanossaan. AMCU:n rekrytointimenettely käynnistettiin helmikuussa 2023. Julkisia hankintoja koskevan lain ja AMCU-lain mukaan hankintamenettelyä

tarkastelevan elimen on tehtävä kirjallisia päätöksiä ja AMCU:n päätöksiin voi hakea muutosta tuomioistuimessa.

Julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetty tarkastelumenettelyjen soveltamisalaa ja saatavuutta koskevat säännökset ovat yleisesti ottaen direktiivin 89/665/ETY mukaisia. Julkisia hankintoja koskevassa laissa on vallinneen tilan jatkumista sekä muutoksenhaun määräaikoja koskevia säännöksiä. Julkisia hankintoja koskevassa laissa säädetään sopimusten pätemättömyydestä silloin, kun ne on tehty julkisia hankintoja koskevan lain vastaisesti, ja siihen sisältyy luettelo sopimusten pätemättömiksi julistamisen perusteista.

2.5. Suunnitellut assosiaationeuvoston päätökset markkinoillepääsystä

Sopimuksen 153 artiklan 2 kohdassa määrätään, että liitteessä XXI-A olevan kunkin vaiheen täytäntöönpanon jälkeen, sellaisena kuin se on vahvistettu edellä kuvatuilla kauppakomitean päätöksillä, ”myönnetään vastavuoroinen markkinoillepääsy tämän sopimuksen liitteen XXI-A mukaisesti”. Päätökset markkinoiden avaamisen laajentamisesta tekee assosiaationeuvosto sopimuksen 475 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Suunniteltujen säädösten tarkoituksena on näin ollen laajentaa vastavuoroista markkinoiden avaamista osapuolille assosiaatiosopimuksen 153 artiklan 2 kohdan, 475 artiklan 5 kohdan ja liitteen XXI-A mukaisesti. Assosiaationeuvoston olisi myös hyväksyttävä kaksi erillistä ja jaksotettua päätöstä liitteessä XXI-A olevista vaiheista 1 ja 2.

2.5.1. Vaihe 1

Assosiaationeuvoston ensimmäisellä päätöksellä, joka liittyy kauppakomitean päätökseen vaiheen 1 täytäntöönpanosta, pyritään myöntämään vastavuoroinen markkinoillepääsy keskushallinnon viranomaisten tavarahankinnoille liitteen XXI-A mukaisesti.

2.5.2. Vaihe 2

Assosiaationeuvoston toisella päätöksellä, joka liittyy kauppakomitean päätökseen vaiheen 2 täytäntöönpanosta, pyritään myöntämään vastavuoroinen markkinoillepääsy valtiollisten, alue- ja paikallisviranomaisten sekä julkisoikeudellisten laitosten tavarahankinnoille.

3. UNIONIN PUOLESTA ESITETTÄVÄ KANTA

Kauppakomiteassa unionin puolesta esitettävän kannan tarkoituksena on tukea sellaisten päätösten hyväksymistä, joilla annetaan myönteinen arvio siitä, miten Ukraina on pannut täytäntöön liitteessä XXI-A olevat vaiheet 1 ja 2, koska yhtäältä Ukraina on hyväksynyt kattavan uudistusstrategian sopimuksen 152 artiklan mukaisesti ja pannut täytäntöön sopimuksen 150 artiklan 2 kohdan ja 151 artiklan ja toisaalta se on lähentänyt lainsäädäntöään direktiivin 2014/24/EU ja direktiivin 89/665/ETY keskeisiin osiin ja pannut ne täytäntöön.

Assosiaationeuvostossa unionin puolesta esitettävän kannan tarkoituksena on tukea sellaisten päätösten hyväksymistä, joilla myönnetään laajennettu vastavuoroinen markkinoillepääsy, joka on yhteydessä liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoon.

Kyseisiä päätöksiä olisi tarkasteltava laajemmassa yhteydessä ottaen huomioon Ukrainan pyrkimykset lähentää lainsäädäntöään EU:n lainsäädäntöön esimerkiksi julkisten hankintojen alalla, jotta edellytykset talous- ja kauppasuhteiden parantamiselle voitaisiin vahvistaa.

4. OIKEUSPERUSTA

4.1. Menettelyllinen oikeusperusta

4.1.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

Ilmaisu ”säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Se kattaa myös välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla mutta jotka ”voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätävä antaa”².

4.1.2. Soveltaminen tässä asiassa

Kauppakomitea ja assosiaationeuvosto ovat Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisellä assosiaatiosopimuksella perustettuja elimiä.

Suunnitellut säädökset, jotka kauppakomitean ja assosiaationeuvoston on määrä antaa, ovat säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia. Suunnitellut säädökset ovat sitovia kansainvälisen oikeuden nojalla sopimuksen 463 artiklan 1 kohdan ja 465 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Suunnitelluilla säädöksillä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita.

Tämän vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta.

4.2. Aineellinen oikeusperusta

4.2.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti sen suunnitellun säädöksen tavoitteen ja sisällön perusteella, jota unionin puolesta otettava kanta koskee. Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä saa olla vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

4.2.2. Soveltaminen tässä asiassa

Suunnitellun säädöksen pääasiallinen tavoite ja sisältö liittyvät unionin yhteisen kauppapolitiikan täytäntöönpanon varmistamiseen.

Ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on sen vuoksi SEUT-sopimuksen 207 artikla.

4.3. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana tulisi olla SEUT-sopimuksen 207 artikla yhdessä SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan kanssa.

² Unionin tuomioistuimen tuomio 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

5. SUUNNITELLUN PÄÄTÖKSEN JULKAISEMINEN

Vastavuoroisen markkinoillepääsyn myöntämistä koskevilla assosiaationeuvoston päätöksillä luodaan oikeuksia ja velvollisuuksia unionissa ja Ukrainassa. Sen vuoksi on aiheellista julkaista säädökset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* niiden hyväksymisen jälkeen.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisellä assosiaatiosopimuksella perustetussa kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa assosiaatiokomiteassa ja assosiaationeuvostossa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta assosiaatiosopimuksen liitteessä XXI-A olevien vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoa ja siihen liittyvää markkinoille pääsyä koskevaan myönteiseen arvioon

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Unioni hyväksyi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen³, jäljempänä 'sopimus', neuvoston päätöksellä (EU) 2017/1247⁴, ja sopimus tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 2017.
- (2) Lainsäädännön lähentämisen unionin julkisia hankintoja koskevaan säännöstöön on sopimuksen 153 artiklan 2 kohdan mukaisesti määrää toteuttaa peräkkäisissä vaiheissa sopimuksen liitteessä XXI-A olevan aikataulun mukaisesti.
- (3) Kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean olisi arvioitava kunkin vaiheen täytäntöönpanoa, ja sen annettua myönteisen arvioinnin myönnetään vastavuoroinen markkinoillepääsy sopimuksen liitteen XXI-A mukaisesti.
- (4) Sopimuksen 153 artiklan 3 kohdan mukaan kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa oleva assosiaatiokomitea arvioi seuraavaa vaihetta vasta, kun edellisen vaiheen täytäntöönpanotoimenpiteet on suoritettu ja hyväksytty edellisen kohdan mukaisesti.
- (5) Sopimuksen 475 artiklan 5 kohdan nojalla assosiaationeuvosto päättää laajennetusta vastavuoroisesta markkinoiden avaamisesta, joka liittyy kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean myönteiseen arvioon kunkin vaiheen täytäntöönpanosta sopimuksen liitteen XXI-A mukaisesti.
- (6) Kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean on määrää hyväksyä työjärjestyksen vahvistamisesta 15 päivänä joulukuuta 2014 annetun EU-Ukraina-assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/2014 liitteessä II olevan 11 artiklan 2

³ EUVL L 161, 29.5.2014, s. 3.

⁴ Neuvoston päätös (EU) 2017/1247, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2017, Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen tekemisestä Euroopan unionin puolesta lukuun ottamatta määräyksiä, jotka liittyvät työntekijöinä toisen osapuolen alueella laillisesti työskentelevien kolmansien maiden kansalaisten kohteluun (EUVL L 181, 12.7.2017, s. 1).

kohdan mukaisesti kaksi päätöstä, joissa annetaan myönteinen arvio Ukrainan lainsäädännön lähentämisestä unionin lainsäädäntöön sopimuksen liitteessä XXI-A vahvistettujen vaiheiden 1 ja 2 osalta.

- (7) Näiden kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean päätösten jälkeen assosiaationeuvoston on määrä hyväksyä työjärjestyksen vahvistamisesta 15 päivänä joulukuuta 2014 annetun EU-Ukraina-assosiaationeuvoston päätöksen N:o 1/2014 liitteessä I olevan 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti kaksi päätöstä, joissa myönnetään laajennettu vastavuoroinen markkinoillepääsy, joka liittyy liitteessä XXI-A vahvistettujen vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoon.
- (8) Näiden yhteensä neljän hyväksyttävän päätöksen perusteella unionin ja Ukrainan olisi myönnettävä vastavuoroinen markkinoillepääsy keskushallinnon, valtiollisten, alue- ja paikallisviranomaisten sekä julkisoikeudellisten laitosten tavarahankinnoille.
- (9) On aiheellista vahvistaa kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa assosiaatiokomiteassa ja assosiaationeuvostossa unionin puolesta otettava kanta, koska suunnitellut päätökset tulevat olemaan unionia sitovia,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevassa assosiaatiokomiteassa unionin puolesta otettava kanta sopimuksen liitteessä XXI-A vahvistettujen vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoa koskeviin päätöksiin perustuu tämän päätöksen liitteissä I ja II oleviin kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean päätösluonnoksiin.

2 artikla

Assosiaationeuvostossa unionin puolesta otettava kanta sopimuksen liitteessä XXI-A vahvistettujen vaiheiden 1 ja 2 täytäntöönpanoon liittyvään laajennettua vastavuoroista markkinoillepääsyä koskeviin päätöksiin perustuu tämän päätöksen liitteissä III ja IV oleviin assosiaationeuvoston päätösluonnoksiin.

3 artikla

Kun 1 artiklassa tarkoitetut kauppaan liittyvien kysymysten kokoonpanossa olevan assosiaatiokomitean päätökset ja 2 artiklassa tarkoitetut assosiaationeuvoston päätökset on hyväksytty, ne julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*